

Motion till riksdagen

1989/90:U306

av tredje vice talman Bertil Fiskesjö m.fl.

(c, m, mp)

Bidrag till Appropriate Technology Sweden

I en motion till föregående års riksmöte föreslog vi, att Appropriate Technology Sweden, ATS, skulle beviljas ett anslag för sin verksamhet. Utrikesutskottets majoritet avstyrkte dock vårt förslag och riksdagen avslag yrkandet. Representanterna för centerpartiet och miljöpartiet i utrikesutskottet reserverade sig för bifall.

Eftersom vi anser det mycket angeläget, att den verksamhet som ATS vill bedriva får statligt stöd, återkommer vi med vårt förslag.

ATS:s arbete har en inriktning, som enligt vår mening är synnerligen betydelsefull för ett effektivt u-landsbistånd och som stämmer väl överens med det FN-program, som redan 1979 antogs för att stärka u-ländernas vetenskapliga och tekniska utveckling.

ATS:s ambitioner överensstämmer också väl med önskemål och intentioner om u-landsbiståndets inriktning, som kommer till uttryck i årets statsverksproposition.

Det finns i vårt land många resurser, som nu i biståndssammanhang är outnyttjade. Att identifiera och mobilisera dessa resurser är en av uppgifterna för den ideella föreningen ATS.

Det råder stor enighet bland erfarna u-landsexperter, att många av de problem, som man brottas med i u-länderna, t.ex. den stora skuldsättningen, är resultatet av satsningar på felaktig teknik. Att bistå u-länder med teknisk information, som möjliggör välgrundade val av produktionsmetoder, är en annan viktig uppgift för ATS.

Missionen och andra frivilligorganisationer har redan nära kontakter med de fattigaste människorna i u-länder. Genom att dessa organisationer tillförs ett ökat tekniskt kunnande kan man öka effekten på den ekonomiska utvecklingen av deras arbete. En av anledningarna till bildandet av ATS är just missionens och andra frivilligorganisationers djupt kända behov av stöd i frågor som rör teknikval och tekniköverföring.

Runt om i världen har det bildats Appropriate Technology – organisationer med syfte att medverka till att det internationella biståndet får positiva effekter och att negativa undviks. Den i Sverige 1988 bildade ideella föreningen ATS är ett kontaktorgan med dessa organisationer.

ATS skall utgöra ett forum för samverkan mellan universitet och högskolor, näringsliv och frivilligorganisationer för att mobilisera resurser av det slag som verkligen behövs i u-länder.

Bakom bildandet av ATS står universitetsinstitutioner i Lund och Uppsala, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation samt representanter för näringsliv och frivilligorganisationer. Verkställande ledamot i styrelsen är Bengt Thoren, institutionen för teknisk vattenresurslära, LNTH, Lund.

ATS har sitt säte i Lund men med viss verksamhet förlagd till Norrtälje i anslutning till ett planerat "Center för basteknologi". På detta center skall det tekniska kunnande som utvecklas demonstreras och kurser i produktionsteknik anordnas. Närheten till Stockholm, Uppsala och Arlanda kommer att göra detta center lätt tillgängligt för utländska besökare. Kurserna är avsedda även för tekniker från u-länder.

Det kan nämnas att det i Norrtälje kommun finns ett stort intresse för det planerade teknikcentret. En särskild arbetsgrupp har tillsatts inom kommunen för ändamålet. Kommunen har dessutom utlovat vissa driftsbidrag.

ATS årsbudget har under uppbyggnadsskedet beräknats till 4,5 milj. kr.

Den verksamhet, som ATS avser att bedriva och som ovan motiverats och beskrivits, är enligt vår mening av stort värde för ett effektivt u-landsbistånd, som är anpassat till de villkor som gäller i den miljö där tekniken skall användas. Det finns ett stort behov av framtagning och överföring av enkel, vardagsnära teknik för att framgångsrika utvecklingsprocesser skall komma till stånd.

På sikt kan en tekniköverföring av detta slag också öppna en betydande marknad för svenska produkter som vattenpumpar, varmluftsmotorer, solspisar etc.

ATS finansiering grundas på medlemsavgifter. Särskilt under uppbyggnadsskedet och för att verksamheten snabbt skall kunna få ett omfång av betydelse är dock föreningen beroende av stöd från samhället. Sådant stöd bör således utgå.

Vi erinrar om de allmänna målsättningar som anges i statsverkspropositionen för insatser på detta område. Där framhålls bl. a. vikten av att man utformar biståndet efter lokala behov och med hänsyn till de förutsättningar som finns för en långsiktig och positiv utveckling.

Vi föreslår därför, att ATS får ett bidrag på 2 milj. kr. Detta belopp kan lämpligen tas ur det anslag som i budgetförslaget anvisats för bistånd genom folkrörelser och andra enskilda organisationer. Detta anslag höjs i årets förslag med 100 milj. till sammanlagt 675 milj. Det är angeläget att dessa medel används till framsynta och utvecklingsfrämjande projekt.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts i motionen hemställs

att riksdagen beslutar att föreningen Appropriate Technology Sweden ur anslagsposten Bistånd genom folkrörelser och andra enskilda organisationer skall beviljas ett anslag på 2 milj. kr.

Stockholm den 25 januari 1990

Mot. 1989/90
U306

Bertil Fiskesjö (c)

Lars Norberg (mp)

Rune Rydén (m)